

انجام ۱۰۰۰ عمل غیر قانونی پیوند کلیه در سال

۲ بیمار عربستانی برای خرید کلیه ایرانی‌ها به صورت غیر قانونی در یکی از بیمارستان‌های تهران بستری شده‌اند

امین جلالوند / گروه جامعه

براحتی آب خوردن قانون را دور می‌زنند؛ آن‌هم در مساله‌ای که حکم مرگ و زندگی را برای بیماران بازی می‌کند. بر اساس قانون، هر عمل پیوند کلیه‌ای که در ایران انجام می‌شود باید با معرفی و تأیید انجمن حمایت از بیماران کلیوی انجام شود تا احتمال دلالی و سوءاستفاده از کلیه‌های اهدایی از بین برود، اما رئیس این انجمن با ارائه آماری قابل تامل به جام‌جم خبر می‌دهد: در سال گذشته حدود ۱۸۰۰ عمل پیوند کلیه انجام شده است، ولی فقط حدود ۸۰۰ مورد از آن با هماهنگی انجمن انجام شده و بیش از هزار مورد از این عمل‌ها به صورت غیر قانونی انجام شده است.

این عمل‌های غیر قانونی پیوند کلیه هم بر اساس گفته‌های مصطفی قاسمی، شامل پیوند کلیه از شهروند ایرانی به ایرانی یا شهروند ایرانی به خارجی بوده است و همچنان هم این عمل‌های غیر قانونی با تخلف برخی بیمارستان‌ها و پزشکان انجام می‌شود. به طور مثال، دیروز خبر پیوند غیر قانونی کلیه دو تبعه عربستان در یکی از بیمارستان‌های تهران، سروصدای زیادی به پا کرد؛ دو بیماری که با جعل هویت ایرانی و با کمک دلالان، قصد داشتند کلیه ایرانی‌ها را خریداری کنند.

البته پول اغلب این تخلف‌ها هم به جیب اهداکننده نمی‌رود. هم‌اکنون اهداکننده کلیه‌ای که از طریق مسیر قانونی اقدام کند، مبلغ ۹ میلیون تومان به عنوان هدیه‌یثار دریافت می‌کند و مبلغ یک میلیون تومان هزینه عمل جراحی هم از سوی دولت پرداخت می‌شود. ولی برای پیوند کلیه شهروند ایرانی به خارجی، اگر مثلاً ۳۰۰ میلیون تومان از گردشگر دریافت شود، به گفته قاسمی در بهترین حالت فقط ۱۵ میلیون تومان به اهداکننده غیر قانونی می‌رسد و بقیه پول به دلال، پزشک خاطی و بیمارستان متخلف می‌رسد.

■ فروش «کلیه» ایرانی‌ها به اتباع خارجی

هفته گذشته، روزنامه جام‌جم از وضع ۲۵ هزار بیمار منتظری خبر داد که در صف دریافت عضو پیوندی گرفتار شده‌اند و روزانه بین هفت تاده نفر از آنها هم در همین صف طولانی می‌میرند؛ بیمارانی که اغلب آنها دیالیز می‌شوند و از نارسایی‌های کلیوی رنج می‌برند.

حالا خبرهای تازه از عمیق تر بودن این بحران خبر می‌دهد؛

تصور کنید بیمار کلیوی شما به دلیل از دست دادن کلیه‌هایش، مجبور به انجام عمل دیالیز است و به امید پیدا کردن کلیه‌ای، روزها را به شب می‌رساند، اما در همین شرایط، یک بیمار خارجی که او هم کلیه‌هایش را از دست داده است، ابتدا به عنوان گردشگر وارد کشور می‌شود، سپس با پرداخت مبالغ هنگفت به دلالان ایرانی و چرب کردن سبیل

فعالیت سایت‌های غیر قانونی خرید و فروش کلیه در کنار آگهی‌های دست‌نویسی که در شهر به چشم می‌خورد از اوضاع نابسامان این حوزه حکایت دارد / عکس: جام‌جم

به این کار موفق شوند، یکی از این بیماران فوت می‌کند و پس از با خبر شدن سفارت عربستان و بالا رفتن موضوع، در نهایت بیمار دوم هم نتوانست عمل پیوند کلیه را در ایران انجام دهد. قاسمی می‌گوید این گردشگر قرار بوده مبلغ ۳۰۰ میلیون تومان برای هزینه جمل مدارک، گرفتن کلیه پیوندی و انجام عمل پرداخت کند، ولی به دلیل فوت یکی از این بیماران، موفق به این کار نمی‌شود.

اگر چه این‌خبر به صورت تصادفی و به دلیل مرگ یکی از بیماران به بیرون درز پیدا کرد، ولی قاسمی معتقد است این اتفاق فقط محدود به این یک مورد نمی‌شود و در طول دو سال اخیر، این موارد تخلف تشدید شده است؛ مواردی که به گفته رئیس انجمن حمایت از بیماران کلیوی، هیچ گاه به رسانه‌ها درز پیدا نمی‌کند و بدتر از همه این که وزارت بهداشت هم با این قاچاقچیان اعضای بدن انسان، برخورد قاطعی ندارد.

■ وزارت بهداشت: پیگیری می‌کنیم

چند ماه قبل در بیمارستان فرمانیه تهران، اتفاق مشابهی رخ داد و در جریان این تخلف، یک پزشک ایرانی مقیم این بیمارستان قصد داشت عمل پیوند کلیه را بین دو تبعه ایرانی و خارجی انجام دهد، اما با سانه‌ای شدن موضوع، وزارت بهداشت به قضیه وارد شد و پزشک متخلف از انجام عمل جراحی محروم شد.

کتابون نجفی‌زاده، رئیس اداره پیوند و بیماری‌های خاص وزارت بهداشت در واکنش به این اتفاق جدید هم به جام‌جم می‌گوید: تحقیقات مادر مورد این موضوع ادامه دارد و تا معلوم شدن نتیجه تحقیقات نمی‌توانیم به طور قاطع، از بروز تخلف در این بیمارستان حرف بزنیم.

این مقام مسئول، بروز تخلف اینچنینی در بیمارستان‌ها را قبول ندارد و به گفته او، بروز چنین اتفاقی در بیمارستان‌ها، بسیار موردی و نادر است. نجفی‌زاده تأکید می‌کند که وزارت بهداشت به هر مورد تخلفی که اتفاق افتاده، رسیدگی کرده است و اگر این تخلف جدید هم ثابت شود، با متخلفان برخورد می‌شود.

در شرایطی که موضع وزارت بهداشت، تکذیب چنین تخلف‌هایی است، ولی در همین روزها، برخی فعالان شناخته شده نظام سلامت هم نسبت به قاچاق کلیه ایرانی‌ها و انفعال وزارت بهداشت اعتراض کرده‌اند و مواضع آنان با اظهارات مسئولان وزارت بهداشت، همخوانی ندارد.

چند روز قبل دکتر بهروز برومند، پدر علم نفرولوژی ایران به تسنیم گفت: در نهایت تأسف باید بگوییم وقتی در برخی بیمارستان‌ها شاهد پیوند کلیه ایرانی‌ها از طریق دلال‌ها و قاچاقچیان به بیماران خارجی هستیم، این مایه تأسف برای همه است؛ بخصوص باید گفت کار پزشکان و دست‌اندرکاران این ماجرا نیز شرم‌آور است.

این متخصص کلیه بصراحت عنوان کرد که متأسفانه طی ماه‌های اخیر خبرهای ناگواری در این خصوص مطرح و در میان جامعه پزشکی نیز منتشر شده است که امیدواریم دست‌اندرکاران حوزه‌های نظارتی مربوط، هر چه سریع‌تر با قاطعیت برای حفظ آبروی کشور و جامعه پزشکی اقدامات لازم را انجام دهند.

■ دلالی آشکار کلیه در سایت‌های فیلتر نشده

سوالی که این وسط پیش می‌آید این است که دلال کلیه، چطور و از چه طرقی کلیه پیدا می‌کند و به خریدار ایرانی یا خارجی می‌فروشد. جواب این سوال با یک جستجوی ساده در اینترنت به دست می‌آید و نتایج آن هم طوری است که دیگر هیچ فرد و نهادی نمی‌تواند منکر دلالی کلیه در ایران شود.

هم‌اکنون سایت‌های اینترنتی مختلفی به کار خرید و فروش کلیه مشغول هستند که حتی خیلی از آنها هم از سوی مراجع قانونی، فیلتر نشده است.

در این سایت‌ها، خریدار و فروشنده کلیه باید اطلاعات شخصی‌اش شامل اسم، تلفن، مبلغ پیشنهادی، جنسیت، سن و گروه خونی را به آدرس این سایت‌ها ایمیل کند.

رئیس انجمن حمایت از بیماران کلیوی ادامه داستان را این‌طور تعریف می‌کند که پس از بررسی ایمیل‌ها، خریدار و فروشنده به همراه دلال به صورت حضوری همدیگر را می‌بینند و در صورتی که به توافق برسد، عمل پیوند انجام می‌شود.

البته این فقط یکی از راه‌های پیدا کردن کلیه از سوی دلالان است. قاسمی تأکید دارد که اغلب دلالان، با برخی بیمارستان‌های متخلف هم ارتباط تنگاتنگی دارند و از طریق بیمارستان‌ها با فخرست دهند و گیرنده‌های کلیه آشنا می‌شوند و با آنها ارتباط برقرار می‌کنند.